

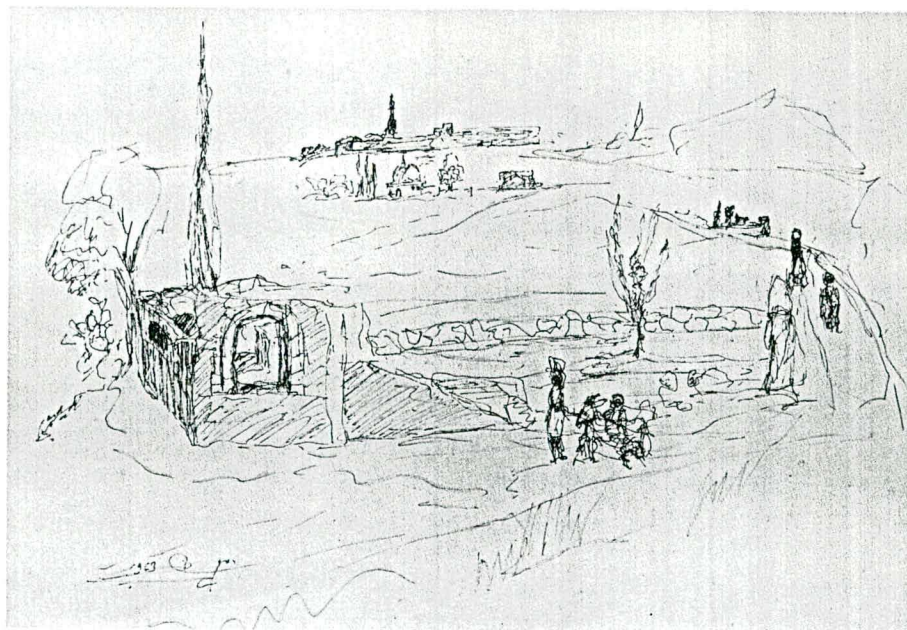
רוסק, חיים

(“חיימקה”, “צ'לינדר”, “פסיק”)



בן אברהם ודבורה. נולד בראש-השנה תרצ"ח (6.9.1938) בעיר סלוצ'ק שברוסיה. אביו, שהיה טנקיסט בצבא האדום, נפל בשנת 1941 בימים הראשונים למלחמה ואמו נדה עם בנה וחיפשה מחסה ומזון לה ולילדה. תוך כדי נדודיהם מתה מרעב וחיים נדד לבית-יתומים בטשקנט ובסמרקנד עד תום המלחמה. בהמשך נדודיו הגיע למינכן ושם מצא את קרובי משפחתו ואתם עלה לארץ, בשנת 1949. חיים למד בישיבת

פונביץ' בבני-ברק ולאחר-מכן עבר לכפר הנוער הדתי בכפר-חסידיים, ואחרי שסיים שם, למד שנה בבית-הספר החקלאי “עיינות”. היתה לו נטייה לציור ולפיסול. חיים היה מפעיל טרקטורים בציד מייכני כבד בחברת “מקורות” ותוך כדי עבודתו על הטרקטור היה מצייר ומחפש אפשרות של ביטוי פנימי לדמיונו העשיר בציור ובפיסול. כן היטיב לשיר וללחות עצמו בגיטרה. בין תחביביו היה איסוף אבנים, שצורתן הזכירה לו דמויות של בעלי-חיים, בני-אדם ועצים במצבים שונים. את אשר החסיר בלימודיו הפורמליים השלים בסביעת-עין, בביטוי אמנותי, ונפשו העשירה והאוהבת התבטאה בעבודה יוצרת. חיים גילה אמן בבני-אדם, הראה יחס של אמן לכל והצטיין בעזרתו לחבריו. גישתו לאדם היתה ישירה, ללא מחיצות וללא גינונים. באוגוסט 1955 גויס לצה"ל והוצב לחיל-התותחנים. הוא אמנם ביקש להצטרף לצנחנים אך בגלל מגבלות שונות לא התקבל. רק לאחר פניה ישירה לרמטכ"ל הועבר ליחידה אשר בה חשקה נפשו. השתתף בפעולות-תגמול רבות ובאחת מהן אף נפצע ברכו. בתקופת החלמתו השתתף בפעולות בקלקיליה. כן לחם ועבר בשלום את מערכת-סיני. לאחר שחרורו מצה"ל התקבל כחבר במושב אביחיל והתחיל לטוות את מסכת חלומותיו על חיי שלווה אחרי חיי נדודים. מדי פעם היה יוצא לשירות-מילואים ואף במלחמת ששת הימים נקרא לדגל וביום השני לקרבות, הוא כ"ז באייר תשכ"ז (16.6.1967) נפל בקרב שנערך בשכונה האמריקאית אשר בירושלים העתיקה. חיים צוין לשבח על-ידי הרמטכ"ל על “גילוי אומץ-לב ורוח התנדבות” — והמעשה תואר כדלקמן: “ביום ה' 6 ביוני 1967, בקרב על שחרור ירושלים, לחם חיים ביחידת-צנחנים. במהלך-הלחימה נקלעו שלושה אוטובוסים, שהסיעו חיילים, לשטח שניתכה עליו אש כבדה מעמדות קרובות יותר. החיילים זינקו מן האוטובוסים ותפשו מחסה. כאשר התעורר חשש שאחד החיילים נפצע ונשאר מוטל באחד האוטובוסים התנדב חיים ופרץ לעבר הרכב הפגוע כדי לחלצו. בפעולה זו נפגע — ונפל”. הניח אשה בהריונה. הובא למנוחת-עולמים בבית-הקברות הצבאי שעל הר הרצל בירושלים. מפקד-הפלוגה כתב במכתב-התנחומים למשפחתו כי “חיים היה חייל מסור ותמיד היה מוכן להתנדב לכל משימה. גם בקרב אחרון רץ להציל חיי חבר פצוע ואז הוא נפגע בעצמו”. “בספר הגבורה”, שבהוצאת אגודת העיתונאים בתל-אביב וניצולי ברגן-בלזן, הובא תיאור קרבו האחרון. בספר “מאירות גברו” של מפקדת הצנחנים הוקדש עמוד לתולדותיו ולתיאור הקרב האחרון שלו. בדיעות האיזור שהוציאה המועצה האיזורית של עמק-חפר הונצח שמו וכן בחוברת “תלמים”, ירחון תנועת המושבים, בחוברת שהוקדשה לבנים ולחברי המושבים שנפלו על הגנת המולדת במלחמת ששת הימים, הועלה זכרו. ב“גילי אש”, כרך ד', הוא ילקוט עזבונם של הבנים שנפלו במערכות ישראל, הובא מעזבונו.





רוסק חיים ז"ל

איש לא העז - הוא התנדב

השחר היה ממשמש ובא והכל ידעו, כי גורל הקרב הוכרע וכי תוך שעות אחדות עתידה ירושלים כולה להיכבש. בתוך חדריו המנותצים וההרוסים של מלון ריבולי, ישבו כמה צנחנים והמתינו לתג' בורת המובטחת. עייפים היו עד מוות, המומים מליל הלחימה הראשון ותוהים בלבם מי זולתם שרד מן הקרב. בחוץ עדיין שלחו הלגיונרים שעל החומה אש תופת לעבר הרחוב השומם והכל התבצר. רו בחדרים והשיבו מפעם לפעם ביריות אל עבר העמדות הבלתי נראות שממול. מפעם לפעם היו כדורי הצלפים מיבבים ברוגזה בתוך הרחוב ומאישם ענה להם צרור עצבני של תת מקלע. הלחימה עדיין נמשכה, מבית לבית ומרחוב אחד אל משנהו.

אחר הגיעו שלושה אוטובוסים שהובילו את התגבורת ומיד נשטף שוב הרחוב באש מקלעים ומרגמות. כה עזה היתה אש המקלעים - עד כי רבים מן האנשים האמינו, כי דינם של נוסעי האוטובוסים נגזר. אלה החלו שועטים אל עבר פתח המלון, שמרפסת עמודים רחבה השתרעה בחזיתו, נופלים אל תוך האכסדרה הרחבה וממשיכים במרוצה למעלה, אל עבר החלונות. פצועים נאקו מאצל הדלת; כדורי המקלעים הירדניים הקישו במרצפות האבן והאנשים רצו והתפזרו בחדרי המלון על מנת להשיב מלחמה.

"יש שם פצוע!" צעק אחד מנהגי האוטובוס. "באוטובוס שוכב פצוע..."

בפתח המלון שכב פצוע נוסף, נאנק מכאב. לא ניתן היה להזיזו והחובש עמד בתוקף על דעתו, כי יפנוהו רק בעזרת אלונקה... אלונקה היתה אותו זמן רק באוטובוס וזה כבר היה מנוקב כמס' ננת. איש לא העז לעבור את שלושת המטרים, שהפרידו בין האוטובוס לבין פתח המלון. שלושה מטרים אלה היוו כגורדי-מוות לכך העובר בהם וטוראי חיים רוסק, אחד מוותיקי הגדוד ידע זאת כמו כל השאר. אבל הוא התנדב ללכת.

הוא השתופף רגע בפתח והכל עצרו את נשימתם. אחר, בזינוק אחד פרץ קדימה ונדחק אל תוך אחד האוטובוסים. הירדנים שתקו והכל ידעו, כי הם מכוונים עתה את כלי נשקם, בוטחים בעמדותיהם עטורות השקים שעל החומה.

"אין פצוע!" נשמעה צעקתו של חיים, "אני מביא את האלונקה". הוא לא הספיק לעשות זאת. משך רגע ארוך עמד בפתח האוטובוס ואז, בעודו מזנק קדימה לעבר העמודים, לעבר המחסה הבטוח של המלון, נפגע מכדורי המקלע. הוא מת במקום כשהוא שולח את האלונקה קדימה אל חבריו.

על גילוי אומץ לב ורוח התנדבות הוענק לטוראי חיים רוסק ז"ל, ציון לשבח מראש המטה הכללי.

בנימין לנדאו

נולד ברוסיה ב-1938. עלה ארצה ב-1949. למד בישיבת פוניבז' בבני-ברק, בכפר הנוער הדתי בכפר חסידים ובביה"ס החקלאי "עיינות" ליד נס-ציונה * האלונקה שנותרה באוטובוס שהחיש תגבורת היתה נחוצה להצלת חיי פצוע. האש הירדנית היתה מסווחת כראוי לעברו, אך חיים לא היסס והתנדב להביאה.